

DECYZJA

o środowiskowych uwarunkowaniach

Na podstawie art. 71 ust. 1 i ust. 2 pkt 2, art. 74 ust. 3, art. 75 ust. 1 pkt 4 oraz art. 84 i art. 85 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024r., poz. 1112 z późn.zm.) oraz § 3 ust. 1 pkt 40 lit. a tiret 3, 4 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 poz. 1839) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572), po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez GRAVEL Tomasz Choromański, Stara Maliszewa 3, 08-330 Kosów Lacki o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na: „**Eksploracja kruszywa naturalnego ze złoża „STARA MALISZEWA IV” zlokalizowanego na części działek nr 554/2 i 554/3 miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki, powiat sokołowski, województwo mazowieckie**”

I. Stwierdzam brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na: „Eksploracja kruszywa naturalnego ze złoża „STARA MALISZEWA IV” zlokalizowanego na części działek nr 554/2 i 554/3 miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki, powiat sokołowski, województwo mazowieckie”

II. Określam następujące warunki i wymagania:

1. Bezpośrednio przed podjęciem prac związanych z realizacją inwestycji, w tym w szczególności związanych z usunięciem wierzchniej warstwy gruntu należy dokonać kontroli terenu pod kątem występowania gatunków objętych ochroną i ich siedlisk oraz analizy przepisów z zakresu ochrony gatunkowej. Analiza winna być prowadzona również w kontekście możliwości uzyskania decyzji zezwalającej na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do ww. formy ochrony przyrody.
2. Stosować wyłącznie sprawny sprzęt (ładowarki, spycharki, środki transportu) posiadający aktualne atesty, w celu minimalizacji ryzyka powstawania mikrorozlewów paliw i olejów. Prace serwisowe należy prowadzić w specjalistycznych punktach poza terenem złoża. Na terenie kopalni nie magazynować paliw czy innych płynów eksploatacyjnych.
3. W przypadku wystąpienia ewentualnych awaryjnych wycieków na terenie inwestycji należy bezzwłocznie przystąpić do usuwania skutków i przyczyn awarii. Miejsce wycieku należy niezwłocznie zabezpieczyć np. poprzez zastosowanie sorbentów, a następnie wezwać odpowiednie służby do usunięcia skutków awarii. Zużyte sorbenty magazynować w szczelnych, zamykanych pojemnikach i następnie przekazać uprawnionym podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia.
4. Nadkład glebowy usuwać optymalnie w terminie od września do marca. Zdeponowany nadkład wykorzystać do rekultywacji skarp, niwelacji obrzeży wyrobiska poeksploatacyjnego i terenu bezpośrednio przyległego do wyrobiska. Skarpy wyrobiska ukształtować tak, by zapewnić ich stabilność geotechniczną.

5. W przypadku stwierdzenia zwierząt podczas procesu wydobywania lub odsłaniania złoża, należy umożliwić im ucieczkę z terenu inwestycji, a w przypadku braku możliwości ucieczki, zwierzęta należy przenieść w miejsca bezpieczne dla nich, o zbliżonych warunkach siedliskowych.

6. W przypadku stwierdzenia jaskółek brzegówek i zakładania przez nich na skarpach siedlisk lęgowych, eksploatację piasku na tym odcinku ściany należy wstrzymać do momentu opuszczenia lęgów przez jaskółki. Jeżeli brzegówki pojawią się na wszystkich ścianach eksploatacyjnych wydobywania kruszywa wstrzymać do końca sierpnia.

7. W przypadku zasiedlenia zawodnionego wyrobiska przez płazy, prowadzenie prac w tej części wyrobiska należy wstrzymać do czasu opuszczenia przez płazy zbiornika, tak aby zapobiec zabijaniu i okaleczaniu osobników, niszczenia jaj i innych form rozwojowych.

8. Prace wydobywcze w terminie marzec - wrzesień prowadzić pod nadzorem przyrodniczym specjalisty posiadającego wiedzę z zakresu ornitologii.

Załącznikiem do niniejszej decyzji jest charakterystyka przedsięwzięcia, stanowiąca jej integralną część

UZASADNIENIE

GRAVEL Tomasz Choromański, Stara Maliszewa 3, 08-330 Kosów Lacki wnioskiem z dnia 27 listopada 2024r. (data wpływu do Urzędu 28.11.2024r.) zwrócił się do Burmistrza Miasta i Gminy Kosów Lacki o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na: „**Eksploatacja kruszywa naturalnego ze złoża „STARA MALISZEWA IV” zlokalizowanego na części działek nr 554/2 i 554/3 miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki, powiat sokołowski, województwo mazowieckie**”

Poprzez obwieszczenie z dnia 10 grudnia 2024r. zawiadomiono strony o wszczęciu postępowania administracyjnego. Ponieważ liczba stron postępowania przekracza 10, to zgodnie z art. 74 ust.3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej: ustawa ooś) strony postępowania zostały zawiadomione zgodnie z art. 49 kodeksu postępowania administracyjnego przez obwieszczenie.

Stosownie do art. 71 ust.1 ustawy ooś decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. W myśl art. 71 ust. 2 wymienionej ustawy uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych:

- 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- 2) przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019r, poz. 1839).

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt. 40 lit. a tiret 3, 4 i 7 cytowanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów w/w inwestycja należy do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport może być wymagany. W związku z powyższym na podstawie art 64 ust. 1 pkt. 1 i 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej: ustawa ooś) przedmiotowy wniosek wraz z kartą

informacyjną przedsięwzięcia pismem nr RG.6220.4.2024 z dnia 2 stycznia 2025r. został przedłożony do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz do Państwowego Gospodarstwa Wodne Wody Polskie Zarządu Zlewni w Sokołowie Podlaskim w celu zasięgnięcia opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przez inwestora przedsięwzięcia, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie postanowieniem z dnia 25 lutego 2025r. znak: WOOS-I.4220.22.2025.MŚ.2 wyraził opinię, że dla przedsięwzięcia polegającego na: **„ Eksploatacja kruszywa naturalnego ze złoża „ STARA MALISZEWA IV ” zlokalizowanego na części działek nr 554/2 i 554/3 miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki, powiat sokołowski, województwo mazowieckie ”** nie istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Jednocześnie stwierdził konieczność określenia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wskazanych warunków lub wymagań, o których mowa w art. 82 ust.1 pkt 1 lit. b lub c ustawy ooś.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Sokołowie Podlaskim opinią z dnia 15 stycznia 2025r.(data wpływu do Urzędu 16.01.2025r.) znak: LU.ZZŚ.4901.6.2025.PS nie stwierdza potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania w/w przedsięwzięcia ze względu na brak negatywnego wpływu tego przedsięwzięcia na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w ustawie Prawo Wodne

Zgodnie z art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego przed wydaniem niniejszej decyzji, zawiadomieniem z dnia 5 marca 2025r. zawiadomiono strony poprzez obwieszczenie o zebraniu dowodów i materiałów oraz o możliwości zapoznania się(wypowiedzenia się) ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Do dnia wydania niniejszej decyzji- żadna ze stron nie skorzystała z prawa do wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonej dokumentacji.

Uwzględniając wielkość i złożoność oddziaływania, a także lokalizację, rodzaj i skalę inwestycji opisanych w załączonej do wniosku karcie informacyjnej oraz po przeanalizowaniu stanowisk organów opiniujących, Burmistrz Miasta i Gminy Kosów Lacki stwierdził brak potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia

Z karty informacyjnej przedsięwzięcia, dalej jako KIP oraz uzupełnienia do KIP wynika, że przedmiotem inwestycji jest eksploatacja kruszywa naturalnego ze złoża kruszywa naturalnego „STARA MALISZEWA IV” zlokalizowanego na działkach nr ewid. 554/2 i 554/3 w miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki o łącznej powierzchni 8,3692 ha. Planowane przedsięwzięcie będzie prowadzone na powierzchni 19 706 m² na gruntach RIVb, RV i RVI. Obszar planowanej inwestycji nie będzie obejmował gruntów leśnych, występujących na części przedmiotowych działek. Bezpośrednie sąsiedztwo terenu przyszłej eksploatacji złoża stanowią od północy zakład Górniczy „STARA MALISZEWA I”, od wschodu i zachodu grunty rolne i leśne, a od południa teren leśny. Eksploatacja odbywać się będzie metodą odkrywkową. Na terenie planowanego zakładu górniczego nie planuje się żadnych obiektów kubaturowych o stałych fundamentach oraz innych stałych instalacji oraz urządzeń. Obecnie przedmiotowe działki wykorzystywane są rolniczo. Podczas realizacji inwestycji nie przewiduje się usuwania drzew i krzewów. Na podstawie KIP ustalono, iż teren wyrobiska poeksploatacyjnego będzie zrekultywowany w kierunku rolnym.

Teren przeznaczony pod w/w przedsięwzięcie w obrębie Stara Maliszewa nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania wymienione w art. 63 ust.1 ustawy ooś, przeanalizowano: skalę i charakter inwestycji, wielkość zajmowanego terenu, zakres robót związanych z realizacją inwestycji, prawdopodobieństwo, czas trwania, zasięg oddziaływania oraz odwracalność oddziaływania, a także wykorzystanie zasobów naturalnych, emisję i uciążliwości związane z eksploatacją przedsięwzięcia oraz jego usytuowanie na obszarach wymagających specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin i zwierząt lub ich siedlisk lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną w tym obszarów Natura 2000.

Odnosząc się do art. 63 ust.1 pkt 1 lit. d ustawy ooś w zakresie emisji i występowania innych uciążliwości, analizując skalę i planowane do zastosowania rozwiązania techniczne i technologiczne przedmiotowego przedsięwzięcia, należy uznać, iż jego realizacja nie będzie wiązać się z ponad normatywną emisją zanieczyszczeń do atmosfery. Ponadto, biorąc pod uwagę rodzaj przedsięwzięcia oraz planowane rozwiązania techniczne i technologiczne, nie przewiduje się jego znaczącego wpływu na zmiany klimatu.

Uwzględniając art. 63 ust 1 pkt 1 lit c ustawy ooś, należy stwierdzić, że realizacja planowanego przedsięwzięcia nie będzie wiązała z nadmiernym wykorzystaniem zasobów naturalnych.

W związku z zapisami art. 63 ust.1 pkt 1 lit e ustawy ooś, dotyczących ryzyka wystąpienia poważnej awarii, należy stwierdzić, że planowana inwestycja nie należy do kategorii przedsięwzięć stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

Biorąc pod uwagę zapisy art. 63 ust.1 pkt 2 lit. a i d ustawy ooś, ze względu na rodzaj oraz skalę przedsięwzięcia, a także planowane rozwiązania techniczne, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na obszary wodno-błotne oraz, inne obszary o płytkim zaleganiu wód podziemnych, obszary leśne oraz obszary objęte ochroną, w tym strefy ochronne ujęć wód.

Odnosząc się do art. 63 ust.1 pkt 2 lit e ustawy ooś, na podstawie przedstawionych materiałów, stwierdzono, że planowana inwestycja zlokalizowana jest poza obszarami Natura 2000, jak również poza innymi formami ochrony przyrody, wyznaczonymi na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.).

Najbliżej położone obszary Natura 2000 znajdują się w odległości:

- ok. 5,2 km obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu PLB140001,
- ok. 8,7 km specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Nadbużańska PLH140011.

Teren inwestycji położony jest w granicach:

- otuliny Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, dla którego obowiązującym aktem prawa jest uchwała nr 121/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 listopada 2024 r. w sprawie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego im. Wojciecha Bogumiła Jastrzębowski (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 11349),
- korytarza ekologicznego Dolina Dolnego Bugu GKPN-C-4.

Przedsięwzięcie zlokalizowane jest w granicach otuliny Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Dla obszaru otuliny parku krajobrazowego nie ustanawia się normatywnie określonych zakazów ani też stref ochronnych. Zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 14

ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. 2024 r. poz. 1478, ze zm.), dalej jako uoop, otulina ma na celu zabezpieczenie konkretnej formy ochrony przyrody przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Planowana eksploatacja kruszywa z uwagi na swój charakter i warunki środowiskowe planowanego do zainwestowania terenu oraz terenu przyległego nie wpłynie na funkcjonowanie Parku ani nie spowoduje zagrożeń, w szczególności nie zagrozi walorom krajobrazowym i kulturowym.

Planowane przedsięwzięcie nie będzie ingerować w siedliska mogące stanowić chronione siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków objętych dyrektywami - ptasią i siedliskową, ponieważ zaplanowane zostało w znacznej odległości od ww. obszarów Natura 2000.

Biorąc pod uwagę zakres i lokalizację przedsięwzięcia, realizacja i funkcjonowanie planowanej inwestycji, nie powinny znacząco negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony i integralność obszarów Natura 2000, a tym samym na spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Realizacja inwestycji nie przyczyni się w sposób istotny do zmniejszenia różnorodności biologicznej terenu oraz zwiększenia wrażliwości elementów środowiska przyrodniczego na ewentualne zmiany klimatyczne obszaru.

W sentencji decyzji określono warunki i wymagania w zakresie ochrony przyrody.

Zgodnie z uoop oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2022 r. poz. 2380), w stosunku do dziko występujących zwierząt objętych ochroną, obowiązuje szereg zakazów. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie lub Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska mogą wydać decyzję zezwalającą na czynności podlegające zakazom, w trybie i na zasadach określonych ww. ustawą. Regionalny dyrektor ochrony środowiska między innymi może zezwolić na obszarze swojego działania na odstępstwa od zakazów: niszczenia siedlisk lub ostoi, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania gatunków zwierząt podlegających ochronie oraz niszczenia gniazd w stosunku do gatunków ptaków objętych częściową i ścisłą ochroną.

Podkreślenia wymaga fakt, iż zezwolenie na czynności podlegające zakazom w stosunku do zwierząt gatunków objętych ochroną może być wydane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli czynności te nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt oraz w przypadku zaistnienia jednej z przesłanek wskazanych w art. 56 ust. 4 pkt 1-7 uoop, tj.:

1. leży w interesie ochrony dziko występujących gatunków roślin, zwierząt, grzybów lub ochrony siedlisk przyrodniczych lub
2. wynika z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybostanu, wody lub innych rodzajów mienia, lub
3. leży w interesie zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego, lub
4. jest niezbędne w realizacji badań naukowych, działań edukacyjnych lub celów związanych z odbudową populacji, reintrodukcją gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, albo do celów działań reprodukcyjnych, w tym do sztucznego rozmnażania roślin, lub
5. umożliwia, w ściśle kontrolowanych warunkach, selektywnie i w ograniczonym stopniu, zbiór, pozyskiwanie lub przetrzymywanie okazów roślin lub grzybów oraz chwytanie, pozyskiwanie lub przetrzymywanie okazów zwierząt gatunków objętych ochroną w liczbie określonej przez wydającego zezwolenie, lub
6. w przypadku gatunków objętych ochroną ścisłą, gatunków ptaków oraz gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory - wynika z koniecznych wymogów

nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska, lub

7. w przypadku gatunków innych niż wymienione w pkt 6 - wynika ze słusznego interesu strony lub koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że przywołane wyżej przepisy są szczególnie rygorystyczne wobec gatunków objętych ochroną ścisłą, gatunków ptaków oraz gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Tu zastosowanie mają jedynie przesłanki indywidualne określone w art. 56 ust. 4 pkt 1-6 uoop (punkty 1-6 wskazano powyżej). Co istotne, przesłanka indywidualna wskazana w art. 56 ust. 4 pkt 6 uoop, w odniesieniu do gatunków ptaków dotyczy jedynie wydania zezwolenia na niszczenie siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania (art. 56 ust. 4a uoop). W przypadku wydania zezwolenia na czynności niszczenia, usuwania gniazd bądź schronień ptaków objętych ochroną gatunkową, zastosowanie mają jedynie przesłanki indywidualne określone w art. 56 ust. 4 pkt 1-5 uoop (punkty 1-5 wskazano powyżej).

Wnikliwa analiza możliwości realizacji planowanych działań w kontekście przepisów dotyczących ochrony gatunkowej i możliwości uzyskania derogacji leży w gestii Inwestora. Jednocześnie informuje się, że zgodnie z art. 131 pkt 14 uoop, kto bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową podlega karze aresztu lub grzywny.

W celu ochrony środowiska gruntowo - wodnego (siedliska występowania organizmów żywych) przed ewentualnym skażeniem wywołanym niekontrolowanym wyciekiem substancji szkodliwych (smarów i substancji ropopochodnych). Składowanie nadkładu pozwoli na ponowne jego wykorzystanie i zagospodarowanie w ramach rekultywacji wyrobiska. Wykonanie ww. prac w okresie wrzesień – marzec zminimalizuje straty wśród gatunków zwierząt do jakich mogłoby dojść na skutek płoszenia i bezpośredniego zniszczenia lęgówisk, żerowisk lub ich siedlisk.

W celu ograniczenia śmiertelności zwierząt mogących występować na terenie inwestycji, nakazano umożliwić zwierzętom ucieczkę z terenu robót, a w razie konieczności przeniesienie ich w dogodne siedliska lub wstrzymanie prac wydobywczych. Prowadzenie prac wydobywczych pod nadzorem przyrodniczym zapobiegnie niepokojeniu ptaków mogących gniazdować na analizowanym terenie, a także ograniczy ich śmiertelność.

Po przeanalizowaniu karty informacyjnej przedsięwzięcia uwzględniając charakter, skalę i lokalizację przedsięwzięcia oraz planowane rozwiązania techniczne chroniące środowisko, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowej inwestycji na stan jednolitych części wód, obszarów chronionych oraz na realizację celów środowiskowych, określonych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”.

Biorąc pod uwagę treść art. 63 ust. 1 pkt 3 ustawy ooś, przeanalizowano zasięg, wielkość i stopień złożoności oddziaływania, jego prawdopodobieństwo, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oraz ustalono, że realizacja przedsięwzięcia nie pociągnie za sobą zagrożeń dla środowiska i nie będzie ono transgranicznie oddziaływać na środowisko.

Z informacji przedstawionych w karcie informacyjnej przedsięwzięcia wynika, że realizacja tej inwestycji nie spowoduje zanieczyszczenia wody, gleby, powietrza, nie przyczyni się do

podwyższenia emisji spalin i hałasu oraz nie będzie powodować zagrożenia dla środowiska przyrodniczego oraz zdrowia ludzi i zwierząt.

Do zajęcia stanowiska przez tutejszy organ wzięto pod uwagę powyższe opinie oraz wyszczególnione informacje uwzględniające łącznie środowiskowe uwarunkowania planowanego przedsięwzięcia wynikające z art. 63 ust. 1 cytowanej ustawy.

Biorąc pod uwagę spełnienie ww. uwarunkowań, rodzaj i skalę oddziaływania opisanego przedsięwzięcia, charakter realizowanej inwestycji, stwierdza się, że planowane przedsięwzięcie nie wpłynie na pogorszenie warunków środowiskowych w tym: różnorodności biologicznej, życia ludzi, zwierząt, roślin, wody, powietrza, powierzchni ziemi, krajobrazu, lokalnego mikroklimatu, zasobów naturalnych i zabytków.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia oraz opinie organów, orzeczono jak w sentencji.

P o u c z e n i e

1.Od decyzji niniejszej przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Burmistrza Miasta i Gminy Kosów Lacki w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Burmistrza Miasta i Gminy Kosów Lacki. Z dniem doręczenia Burmistrzowi Miasta i Gminy Kosów Lacki oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

2. Niniejszą decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji, o której mowa w art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.)

Załącznik do decyzji :

Charakterystyka przedsięwzięcia

BURMISTRZ
Jan Stomilak

Otrzymują:

1. GRAVEL Tomasz Choromański, Stara Maliszewa 3, 08-330 Kosów Lacki - inwestor
2. Pozostałe strony postępowania zgodnie z art. 49Kpa poprzez obwieszczenie na tablicy ogłoszeń UMiG Kosów Lacki oraz w miejscowości Stara Maliszewa i na stronie biuletynu informacji publicznej Urzędu Miasta i Gminy Kosów Lacki <https://bip.kosowlacki.pl>
- 3.a/a

Charakterystyka przedsięwzięcia

dla przedsięwzięcia polegającego na: „**Eksploracja kruszywa naturalnego ze złoża „STARA MALISZEWA IV” zlokalizowanego na części działek nr 554/2 i 554/3 miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki, powiat sokołowski, województwo mazowieckie**”

1 Rodzaj, skala i usytuowanie przedsięwzięcia

1.1 Rodzaj i skala przedsięwzięcia

Planowane przedsięwzięcie ma na celu eksploatację kruszywa naturalnego ze złoża kruszywa naturalnego „STARA MALISZEWA IV” zlokalizowanego na części działek nr 554/3 i 554/2 miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki, powiat sokołowski, województwo mazowieckie o powierzchni łącznej 19 706 m² na gruntach RIVb, RV i RVI. Obszar planowanej inwestycji nie będzie obejmował gruntów leśnych, występujących na części przedmiotowych działek.

Złoże „STARA MALISZEWA IV” udokumentowane zostało w kategorii C1. Obszar złoża został rozpoznany 6 otworami wiertniczymi do głębokości od 10,0-15,0 m. Roboty i prace geologiczne, związane z udokumentowaniem złoża, wykonane zostały w zakresie określonym w „Projekcie robót geologicznych dla udokumentowania złoża kruszywa naturalnego w m. Stara Maliszewa” zatwierdzonym przez Starostę Sokołowskiego decyzją z dnia 24.04.2023 r., znak: ŚiB.6528.1.2.2023.

Eksploracja odbywać się będzie metodą odkrywkową, na sucho, systemem ścianowym, jednym lub dwoma piętrami wydobywczymi do spagu złoża, tj. stropu zalegającego w podłożu mułku lub gliny, bez użycia materiałów wybuchowych. Zgodnie z opracowaną dokumentacją geologiczną złoża kruszywa naturalnego, zasoby geologiczne wg stanu na dzień 31.12.2023 r. wynoszą 225,554 tys. ton zasobów bilansowych w kat. C1. Dokumentacja geologiczna została zatwierdzona decyzją Starosty Sokołowskiego z dnia 18.04.2024 r., znak: ŚiB.6528.2.2.2024.

Planowana, szacowana wielkość wydobycia nie przekroczy 20 tys. m³/rok (max. ok. 40 tys. t/rok). Rzeczywisty czas funkcjonowania zakładu górniczego uzależniony będzie od wielkości udokumentowanych zasobów i popytu na kruszywo.

Inwestor przewiduje sześciodniowy tydzień pracy w systemie jednozmianowym w godzinach 7:00-17:00 w okresie od wczesnej wiosny do późnej jesieni. W zimie prace mogą być prowadzone, ale tylko w sprzyjających warunkach temperaturowych. Intensywność prac uzależniona będzie od popytu na kruszywo. Zatrudnionych będzie maksymalnie 3 pracowników.

Do prac związanych z urabianiem i eksploatacją kruszywa będzie wykorzystywany sprzęt zmechanizowany w postaci koparki, spycharki, ładowarki. Transport surowca odbywać się będzie samochodami ciężarowymi, samowyładowczym, a ewentualnie także należącymi do odbiorców kruszywa.

Na terenie zakładu nie przewiduje się przeróbki wydobywanego kruszywa (sortowania itp.).

Eksploatacja złoża będzie się odbywać w godzinach pracy zakładu tj. pomiędzy godziną 7 rano, a godziną 17. W tym czasie odbywać się będzie odbiór kruszywa. Zakład nie będzie czynny w godzinach nocnych.

Ważenie kruszywa odbywać się będzie na ładowarce wyposażonej w wagę lub ilość kruszywa będzie określana na podstawie załadunku na skrzynie transportowe samochodów odbiorców kruszywa.

Przewiduje się, że teren wyrobiska poeksploatacyjnego będzie zrekultywowany zgodnie ze stosowną decyzją Starosty Sokołowskiego ustalającą kierunek rekultywacji. Optymalnym kierunkiem zagospodarowania (rekultywacji) proponowanym przez Inwestora będzie kierunek rolny.

1.2 Lokalizacja

Teren eksploatacji złoża kruszywa położony jest na gruntach wsi Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki (powiat sokołowski, województwo mazowieckie)

Obszar planowanej eksploatacji zlokalizowany jest:

- ok. 0,2 km na południe od centrum miejscowości Stara Maliszewa,
- ok. 5,6 km na wschód od miejscowości Nowe Lipki, gmina Stoczek,
- ok. 1,8 km na zachód od miejscowości Dębe, gmina Kosów Lacki
- ok. 2,9 km na północ od miejscowości Rostki, gmina Stoczek

1.3 Dojazd

Dojazd do złoża możliwy jest drogą gruntową z miejscowości Stara Maliszewa

1.4 Powierzchnia działek

Planowane przedsięwzięcie ma na celu eksploatację kruszywa naturalnego ze złoża „STARA MALISZEWA IV” zlokalizowanego na części działek nr 554/3 i 554/2 miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki o powierzchni całkowitej 8,3692 ha.

1.5 Stan własności gruntów

Teren działek przeznaczonych pod eksploatację złoża jest przedmiotem własności Inwestora.

1.6 Sąsiedztwo

Bezpośrednie sąsiedztwo terenu przyszłej eksploatacji złoża stanowią:

- od północy Zakład Górniczy „STARA MALISZEWA I”
- od wschodu i zachodu grunty rolne i leśne
- od południa grunty leśne

W rejonie złoża nie występuje zabudowa mieszkalna czy też zabudowa zagrodowa. Najbliżej położone budynki mieszkalne i gospodarcze położone są w odległości ok. 300 m na północ od granicy terenu planowanej eksploatacji na działce nr 557 w miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki oraz na działce nr 561 w miejscowości Stara Maliszewa, gmin Kosów Lacki.

1.7 Przedsięwzięcia realizowane i zrealizowane, znajdujące się w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia, lub których oddziaływania mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia

W bezpośrednim sąsiedztwie złoża kruszywa naturalnego „STARA MALISZEWA IV” znajduje się Zakład Górniczy „STARA MALISZEWA I” . Właścicielem Zakładu Górniczego jest Inwestor. Na terenie Zakładu obecnie nie jest prowadzona eksploatacja w związku z wyeksploatowaniem zasobów możliwych od wydobycia. Została opracowana dokumentacja rozliczająca zasoby złoża, ponadto opracowany został wniosek o wygaszenie koncesji oraz o nadanie kierunku rekultywacji obszaru STARA MALISZEWA I.

W związku z powyższym nie dojdzie do sytuacji w której oba Zakłady górnicze będą funkcjonowały w jednym czasie.

Biorąc pod uwagę:

- położenie, stan i sposób zagospodarowania w/w terenów złóż,
- sposób i skalę prowadzenia planowanej eksploatacji,

należy uznać, że **nie dojdzie do żadnych kumulacji oddziaływań** związanych z ich funkcjonowaniem.

1.8 Charakterystyka terenu złoża

1.8.1 Morfologia terenu

Złoże „STARA MALISZEWA IV” położone jest w zachodniej części prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. W podziale na mniejsze jednostki tektoniczne jest to obniżenie podlaskie.

Forma – pokład o zaleganiu poziomym, są to wytopiskowe utwory piaszczysto-zwirowe schyłku zlodowacenia Warty. Powierzchnię podczwartorzędową budują tu morskie osady górnej kredy oraz morskie i śródlądowe utwory trzeciorzędu. Górna kreda reprezentowana jest przez margle i kredę piszącą z krzemieniami, a trzeciorząd przez paleogeńskie i neogeńskie mułki, piaski glaukonitowe, piaski z fosforytami, żwirki oraz ily z wkładkami węgli brunatnych.

Zalegające powyższej utwory czwartorzędowe przykrywają osady starsze prawie ciągłą warstwą, której miąższość jest bardzo zróżnicowana i waha się od 0-154 m, wynosząc średnio od 80-100 m. Są to osady głównie frakcji lodowcowych i wodnolodowcowych, które tworzą poziomy należące do zlodowaceń, stadiałów lub faz poszczególnych zlodowaceń. Utwory te reprezentowane są przez: gliny zwałowe, piaski wodnolodowcowe, piaski, żwiry i pyły kemów oraz ozów, piaski, żwiry i głazy lodowcowe i moren czołowych oraz ily, mułki i piaski zastoiskowe, a także piaski i żwiry rzeczne i stożków napływowych. Osady te budują liczne formy polodowcowe: wysoczyzny, równiny moreny dennej, moreny czołowe, kemy, ozy, sandry, a także wydmy. Do form rzeźby powstałych w holocenie należą dna dolin, terasy holocenijskie, a także równiny torfowiskowe i równiny akumulacji organicznej. W ich obrębie zalegają poglądalne piaski eoliczne, piaski i gliny deluwialne, eluvia glin zwałowych oraz wypełniające doliny rzek piaski i żwiry rzeczne, mady, namuły i torfy. W obniżeniach terenu osadziły się kredy jeziorne.

1.8.2 Budowa geologiczna i warunki hydrogeologiczne

W złożu „STARA MALISZEWA IV”: Forma – pokład, zaleganie – poziome. Są to lodowcowe piaski stadiały dolnego zlodowacenia Warty/środkowopolskie/. Serię złożową stanowią piaski głównie pylaste i gliniaste oraz w części NE złoża – drobnoziarniste. W obrębie serii złożowej występują przerosty gliny pylastej o grubości od 3,4-4,5 m. W spągu złoża zalega mułek lub glina pylasta. Nadkład ro gleba a w części S złoża również zalegająca płatami glina pylasta z wkł. Piasku drobnoziarnistego w stropie. Głębokość spągu 6,3-12,50 m ppt.

Zwierciadło wody gruntowej nie nawiercono do głębokości 15,0 m ppt.

Warunki geologiczno – górnicze złoża są korzystne z uwagi na łatwo usuwalny nadkład, jednorodne wykształcenie serii złożonej, dobre parametry jakościowe kopaliny, jak i brak przewarstwień nieużytecznych w obrębie serii złożowej.

Eksploracja złoża nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko naturalne, nie będzie źródłem obcych dla środowiska substancji i zanieczyszczeń, a jej wpływ na warunki hydrogeologiczne ograniczy się do odsłonięcia przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. Nie będzie poboru wody do celów przemysłowych i bytowych, jak również odprowadzania ścieków.

Biorąc pod uwagę lokalizację złoża oraz dotychczasowy stan zagospodarowania powierzchni w granicach złoża jak i na jego obrzeżach można stwierdzić, że eksploatacja złoża nie pogorszy stanu siedlisk roślin i zwierząt w rejonie złoża. Eksploatacja nie spowoduje również przekroczenia istniejących standardów jakości środowiska, a wydobywanie kopaliny prowadzone będzie z zachowaniem wymaganych pasów ochronnych dla dróg i terenów nie należących do użytkownika wyrobiska.

W związku z planowaną działalnością największe zagrożenie dla gruntów i wód podziemnych będzie związane z:

- pracą maszyn wykorzystywanych do urabiania złoża,
- przejazdami samochodów ciężarowych odbierających kruszywo.

Ww. czynności będą (ze względu na skalę przedsięwzięcia, ilość maszyn i urządzeń wykorzystywanych w trakcie prac) powodować niewielkie zagrożenie ewentualnymi wyciekami substancji ropopochodnych i innych na powierzchnię terenu i ich migrację do środowiska gruntowo-wodnego. Ochrona tego środowiska powinna polegać na zapobieganiu przenikania do niego tych zanieczyszczeń. Ochrona ta będzie realizowana poprzez stosowanie następujących rozwiązań technicznych i organizacyjnych na terenie zakładu górniczego:

- każdorazowo przed rozpoczęciem dnia pracy sprzęt zmechanizowany będzie poddawany oględzinom w celu identyfikacji ewentualnych nieszczelności układów, mogących skutkować wyciekami substancji ropopochodnych lub innych substancji (płynów eksploatacyjnych) w czasie pracy w obrębie eksploatowanego złoża,
- wykryte awarie będą usuwane na bieżąco, a sprzęt nie będzie dopuszczony do pracy do czasu jego naprawy,
- serwisowanie i większe naprawy sprzętu zmechanizowanego będą się odbywać wyłącznie poza terenem zakładu górniczego (na terenie zaplecza lub w specjalistycznych jednostkach obsługujących tego typu sprzęt),
- każdorazowo po zakończeniu dnia pracy rejon działania sprzętu zmechanizowanego i drogi dojazdowe będą poddawane oględzinom w celu identyfikacji ewentualnych plam zanieczyszczeń na powierzchni terenu,
- sprzęt zmechanizowany wykorzystywany do prac na obszarze złoża każdorazowo po zakończeniu dnia pracy będzie odprowadzany poza teren zakładu górniczego.
- operatorzy sprzętu zmechanizowanego będą posiadać wymagane kwalifikacje do jego obsługi,
- maszyny wykorzystywane do urabiania i ładowania oraz pojazdy transportujące kruszywo będą wyposażone w wymagane środki p.poż.
- na terenie zakładu górniczego nie będą magazynowane żadne materiały (np. smary) czy substancje (paliwa, oleje, płyny eksploatacyjne) mogące powodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego.

Zagrożeniem dla środowiska gruntowo-wodnego może być również ewentualne przenikanie do niego ścieków. W przypadku planowanego przedsięwzięcia problem ten jednak nie będzie występował. Technologia planowanych prac nie wiąże się bowiem z poborem wód ani wytwarzaniem jakichkolwiek rodzajów ścieków.

Zaspokajanie potrzeb bytowych zatrudnionych osób będzie zapewnione na terenie zaplecza technicznego, poza terenem przyszłej eksploatacji.

1.8.3 Jednolite części wód powierzchniowych JCWP

Zgodnie z podziałem na jednolite części wód powierzchniowych JCWP – Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300) obszar planowanego przedsięwzięcia znajduje się w obszarze dorzecza Wisły, Regionie wodnym

Bugu, w obszarze jednolitej części wód powierzchniowych rzecznych: Kod JCWP RW200015267147549 „Treblinka”

Cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Zlewnia nie była monitorowana, natomiast obecnie jest monitorowana. Stan chemiczny – dobry. Stan (ogólny) – brak danych.

Główne źródło presji hydromorfologicznych prostowanie koryta - rzeki główne, - rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe rzeki główne.

Cel Środowiskowy:

- Stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności koryta
- Stan chemiczny: dobry stan chemiczny

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego – zagrożona. Termin osiągnięcia celu środowiskowego do 2027 r. Dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: MIR, EFI+PL/ IBI_PL, MMI.

Obszar gminy Kosów Lacki charakteryzuje się nierównomierną, ale dobrze rozwiniętą siecią wód powierzchniowych. Północną część gminy zajmuje dolina Bugu, wzdłuż osi południe - północ przebiega rzeka Kosówka, a południowo – wschodnią część gminy przecina rzeka Buczynka. Liczne są też dopływy Kosówki, zwłaszcza w jej górnym biegu. Mimo to prawie połowa gminy charakteryzuje się deficytem wody.

Rzeka Kosówka i Buczynka jest zaliczana do najbardziej zanieczyszczonych wód. Obserwowano tu przekroczenia dopuszczalnych norm BZT₅, utlenialności i ChZT₅, w zakresie miana Coli. Średnie roczne wartości wód tych rzek nie odpowiadają normom dopuszczalności.

W gminie Kosów Lacki naturalne zbiorniki stanowią starorzecza, które znajdują się w dolinie Bugu. Powierzchnia starorzeczy jest silnie zróżnicowana: od 0,005 ha do 3,2 ha. Największe są dwa starorzecza położone we wsi Rytele Świątkie: J. Borek (3,2 ha) i J. Przesmyśl (1,05 ha). Poważnym zagrożeniem starorzeczy jest ich odcinanie od corocznych wylewów Bugu. Pozbawione regularnego zasilania będą w coraz większym tempie zarastały, a w efekcie wypłylenia wkrótce znikną, a wraz z tym ich naturalna funkcja retencjonowania wód powierzchniowych.

Oprócz starorzeczy naturalne funkcje retencyjne pełnią torfowiska niskie i bagienka pozostałe w lokalnych bezodpływowych obniżeniach.

Sztuczne zbiorniki wodne odgrywają największą rolę w retencjonowaniu wód powierzchniowych w środkowej i południowej części gminy. Powstały najczęściej w wyniku eksploatacji żwiru i piasku oraz gliny. Ponadto występują zbiorniki po eksploatacji torfu

(torfianki) lub wykopane w pobliżu zagród niezależnie od eksploatacji surowców budowlanych

1.8.4 Jednolite części wód podziemnych JCWPd

W gminie Kosów Lacki wyróżnić można dwie główne strefy występowania wód gruntowych pierwszego poziomu:

- strefa I – obejmuje obszar dolin, obniżeń oraz fragmenty równiny położone w bezpośrednim sąsiedztwie dolin, gdzie zwierciadło wód gruntowych występuje płycej niż 1,0 m ppt i tworzy ciągły, swobodny poziom uzależniony od stanu wody w rzekach.
- strefa II - obejmuje obszar wysoczyzny głębiej niż 2,5 m ppt i nie tworzy ciągłego poziomu. Niekiedy występują tu wody przypowierzchniowe – wierzchówki, utrzymujące się w płytkich piaskach na glinie zwałowej.

Ponieważ stopień zwodociągowania gminy Kosów Lacki jest niezadawalający, znaczna część ludności zaopatruje się w wodę pitną ze studni kopanych ujmujących wody gruntowe narażone na zanieczyszczenia chemiczne i bakteriologiczne. Brakuje oczyszczalni grupowych we wsiach, co jest szczególnie niebezpieczne na obszarach bez izolacji pierwszego użytkowego poziomu wodonośnego: dolina Bugu, dolina Kosówki i Buczynki. Przeważająca część gminy odznacza się występowaniem trudno przepuszczalnej warstwy izolacyjnej chroniącej przed zanieczyszczeniem wody podziemne.

Planowane przedsięwzięcie znajduje się w obszarze jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 55 (GW200055) na obszarze dorzecza Wisły, Regionu wodnego Bugu, Środkowej Wisły.

JCWPd są monitorowane. Stan ilościowy i chemiczny wód w JCWPd nr 55 uznano za dobry. Zidentyfikowane presje znaczące. Wynik analizy znaczących oddziaływań – JCWPd presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem. Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWPd – chemiczna.

JCWPd nr 55 nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, w związku z czym nie jest objęta derogacjami. Celem środowiskowym, określonym dla JCWPd nr 55 jest utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego.

Planowane przedsięwzięcie nie będzie negatywnie oddziaływać na JCWP oraz JCWPd. Nie wpłynie w żaden sposób na stan ekologiczny oraz chemicznych w/w JCWP i JCWPd, a tym samym na realizację celów środowiskowych określonych dla tych wód. Planowane przedsięwzięcie nie będzie powodowało potencjalnego negatywnego oddziaływania na osiągnięcie wyznaczonych celów środowiskowych.

Analiza wpływu planowanego przedsięwzięcia na cele środowiskowe dla JCWPd :
1) zapobieganie dopływowi, lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych:

- planowane wydobywanie nie będzie generować ścieków lub innych zanieczyszczeń do gruntu bowiem nie planuje się przerobu i uzdatniania kruszywa;
- prawidłowo prowadzone prace wydobywcze nie powinny spowodować zanieczyszczenia gruntu i wód podziemnych. Możliwość taka istnieje jedynie w sytuacjach awaryjnych, w przypadku wycieku materiałów ropopochodnych (paliw) z uszkodzonych w trakcie eksploatacji maszyn i środków transportu. Mając na uwadze potencjalne zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego w sytuacjach awaryjnych przewiduje się zapewnić dobry stan technicznych stosowanych urządzeń, nie składować materiałów eksploatacyjnych, w tym paliw, na terenie wyrobiska, a wszelkie naprawy i konserwacje sprzętu technicznego wykonywać w wydzielonym i uszczelnionym miejscu, poza obszarem górniczym. W sytuacjach awaryjnych sprzętu wydobywczego lub środków transportu (wyciek paliwa) przewiduje się zastosowanie środków sorpcyjnych do neutralizacji rozlanych substancji ropopochodnych i sprawne usunięcie zanieczyszczonego gruntu w miejsce wskazane przez odpowiednie służby.

2) zapewnienie równowagi między poborem, a zasilaniem wód podziemnych:

- nie przewiduje się poboru wód podziemnych do celów realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia;

3) wdrożenie działań niezbędnych dla ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem:

- dla ochrony wód podziemnych przewiduje się prowadzenie eksploatacji z użyciem sprawnego technicznie sprzętu wydobywczego, a jego obsługę serwisową sprzętu prowadzi się będzie poza terenem kopalni.

Mając na uwadze skalę i charakter planowanej eksploatacji kruszywa, która będzie prowadzona zgodnie z zasadami ochrony środowiska szczegółowo opisanymi w przedłożonej karcie informacyjnej przedsięwzięcia należy stwierdzić, że inwestycja nie przyczyni się do pogorszenia stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych JCWPd nr 55. Nie będzie tym samym stanowić zagrożenia dla osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych.

1.9 Elementy zagospodarowania terenu zakładu

Na terenie planowanego zakładu górniczego nie planuje się żadnych obiektów kubaturowych o stałych fundamentach oraz innych stałych instalacji bądź urządzeń, zaplecza socjalnego, biurowego lub technicznego w obrębie obszarów planowanej eksploatacji, lokalizacji innych obiektów służących obsłudze prowadzonej eksploatacji.

Teren planowanej eksploatacji znajduje się w odległości umożliwiającej Inwestorowi codzienne parkowanie maszyn (ładowarki, koparki) oraz samochodów ciężarowych wykorzystywanych do transportu kruszywa w obrębie zabudowań gospodarczych Inwestora. Zaplecze techniczne, bieżąca obsługa maszyn i transportu znajdować się będzie na terenie zabudowań gospodarczych Inwestora.

Na terenie zakładu nie będą prowadzone czynności obsługowe maszyn i pojazdów. Nie będzie wykonywane na terenie zakładu tankowania maszyn i pojazdów, wymiany oleju

czy innych poważnych napraw serwisowych. Na terenie kopalni nie będzie odbywało się magazynowania paliw czy innych płynów eksploatacyjnych (olejów itp.).

Teren kopalni nie będzie ogrodzony. Nie przewiduje się oświetlenia sztucznego oraz dozoru. Teren eksploatacji będzie oznakowany tablicami informacyjno-ostrzegawczymi zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2 Rodzaj technologii

2.1 Prace przygotowawcze i udostępniające

Przewiduje się, że będzie potrzeba prowadzenia prac udostępniających złożę, ze względu na fakt, iż w nadkładzie udokumentowanej serii złożowej zalega gleba oraz glina pylasta z wkł. Piasku drobnoziarnistego. Grubość nadkładu waha się od 0,2 do 2,30 m

Teren planowanego przedsięwzięcia nie jest zagospodarowany, nie ma na nim żadnych obiektów budowlanych czy infrastrukturalnych.

Zostaną wykonane prace przygotowawcze polegające na:

- wytyczeniu obrysu wyrobiska,
- oznakowaniu terenu tablicami informacyjno-ostrzegawczymi,
- zdjęciu warstwy glebowej i zgromadzeniu jej w postaci wału ziemnego lub pryzm oraz ewentualnie wywiezieniu nadmiaru gleb poza teren kopalni (sprzedaż, wykorzystanie do urządzania terenów zielonych, itp.).

2.2 Eksploatacja

2.2.1 Sposób eksploatacji

Eksploatacja prowadzona będzie do spągu udokumentowanych zasobów tj. do głębokości 12,50 m ppt. Wydobycie kopaliny będzie prowadzone na sucho systemem ścianowym, jednym lub dwoma piętrami wydobywczymi do spągu złoża tj. stropu zalegającego w podłożu mułku lub gliny.

2.2.2 Nachylenie skarp

Eksploatacja prowadzona jest z zachowaniem bezpiecznego kąta nachylenia urabianej ściany, które wykluczy możliwość nagłego i niekontrolowanego obsunięcia się ściany wyrobiska. Kąt skarp roboczych nie powinien być większy niż 45 stopni dla złoża suchego. Ze względu na fakt, iż kopaliną główną jest piasek, wyprofilowane będą pod kątem ok. 30 stopni. Eksploatacja będzie prowadzona tylko w granicach ustanowionego przez organ koncesyjny, obszaru górniczego.

2.2.3 Filary ochronne

Podczas urabiania kopaliny są zachowane pasy ochronne zgodnie z normą: PN-G-02100:2013-12 „Górnictwo odkrywkowe - Pas zagrożenia i pas ochronny wyrobisk odkrywkowych -- Użytkowanie i szerokość”. Przewiduje się pozostawienie filarów ochronnych (pasów ochronnych) o minimalnej szerokości:

- 6 m od strony E i S
- 10 m od strony N i W

2.2.4 Zwałowanie

Nie odbywa się zwałowanie urobku wydobytego ze ściany w obrębie wyrobisk. Urobek będzie wydobywany i bezpośrednio ładowany na pojazdy oraz wywożony.

2.2.5 Przeróbka

Nie będzie prowadzone przerabianie (przetwarzanie) wydobywanego kruszywa. Urobek będzie odbierany i wywożony w stanie surowym. Wydobywane kruszywo naturalne w celu podziału na frakcje o różnej wielkości może być przesiewane za pomocą urządzenia przesiewającego.

2.2.6 Transport

Do transportu eksploatowanego kruszywa stosowane będą samochody ciężarowe – ciągniki siodłowe z naczepami samowyładowczymi lub samochody samowyładowcze (transport Inwestora lub odbiorców kruszywa).

Materiał będzie urabiany i ładowany bezpośrednio ze ściany na transport samochodowy.

Maksymalna ilość pojazdów, które będą odbierały kruszywo z terenu zakładu to max. 21 poj./dobę. Średnio ok. 12 poj./dobę. Transport surowca odbywa się maksymalnie od poniedziałku do soboty (6 dni w tygodniu) w godzinach 7⁰⁰ – 17⁰⁰. Nie przewiduje się zmian.

2.2.7 Maszyny

Do eksploatacji złoża będą stosowane wyłącznie urządzenia takiej jak: ładowarka czołowa, koparka gąsienicowa i samochody ciężarowe posiadana przez Inwestora.

Tab. Parametry maszyn i pojazdów transportu (posiadanych i wykorzystywanych przez Inwestora)

Maszyny i urządzenia	Przykładowy typ	Parametry	Szacowany poziom mocy akustycznej, L _{WA}
Urabiające i ładujące	Ładowarka czołowa Ł-34, Stalowa Wola	Pojemność łyżki 3,4 m ³ Masa 18 000 kg Zasięg wysięgu ramienia 4,5 m. Typ silnika: wysokoprężny, 6 cyl. Moc 160 kW Pojemność silnika 11 000 cm ³ Zużycie paliwa ON ok. 10 dm ³ /h (ok. 9 kg/h)	100 dB

Maszyny i urządzenia	Przykładowy typ	Parametry	Szacowany poziom mocy akustycznej, L_{WA}
Urabiające	Koparka gąsienicowa CAT 318CL CATERPILLAR 318	Waga 20.2 t Długość transportowa 8.8 m Szerokość transportowa 2.8 m Wysokość transportowa 2.95 m Pojemność czepaka 1,13 m ³ Szerokość łańcuchów 600 mm Wysięgnik MB Maksymalny zasięg 9,275 m Głębokość kopania 6,338 m Siła zrywająca 91 kN Szerokość łyżki podsiębiernej 1,25 m Producent silnika Caterpillar Typ silnika 3066 T Moc silnika 94 kW Pojemność skokowa 6.4 l Obroty przy maksymalnym momencie obrotowym 1800 rpm	75 dB
Transportujące	Samochód ciężarowy Mercedes Acros	Pojemność skrzyni ładunkowej Masa 17 000 kg Typ silnika: wysokoprężny, Moc Pojemność silnika Zużycie paliwa ON ok.	95 dB

2.2.8 Czas pracy zakładu, zatrudnienie

Eksploatacja złoża prowadzona będzie maksymalnie od poniedziałku do soboty (6 dni w tygodniu) w godzinach 7⁰⁰ – 17⁰⁰. Zwykle jednak czas pracy uzależniony będzie od popytu na kruszywo oraz od warunków atmosferycznych. Zakład będzie czynny cały rok z wyjątkiem zimy (tj. okresu występowania silnych mrozów uniemożliwiających prowadzenie eksploatacji).

W zakładzie górniczym zatrudnionych będzie 6 pracowników, obsługujących urządzenia wydobywcze, oraz transport (ładownia, koparka, samochody ciężarowe). 1-zmianowy system pracy.

Wykorzystanie maszyn uzależnione będzie od aktualnego zapotrzebowania na kruszywo i postępu prac eksploatacyjnych.

2.3 Czas i wielkość eksploatacji

Zakłada się, że wielkość eksploatacji nie przekroczy 20 tys. m³/rok (max. ok. 40 000 tys. t/rok). Przewidywany maksymalny czas eksploatacji złoża szacuje się na ok. 20 lat.

2.4 Rekultywacja

Przewiduje się, że teren wyrobiska poeksploatacyjnego będzie zreduktywowany w kierunku rolnym. Wówczas teren poeksploatacyjny oraz skarpy zostaną obsiane trawą. Szczegółowe warunki rekultywacji (dotyczące planowanego zakresu, sposobu oraz terminu zakończenia rekultywacji) zostaną ustalone w stosownej decyzji Starosty Sokołowskiego.

Do rekultywacji zostaną wykorzystane gleby zebrane w trakcie prac przygotowawczych.

Prace związane z rekultywacją wyrobiska po zakończeniu eksploatacji pod względem uciążliwości dla środowiska będą miały charakter zbliżony do prac przygotowawczych (głównie formowanie skarpy powstałego zawodnionego wyrobiska przy użyciu sprzętu kopalnianego).

3 Uwarunkowania formalne

3.1 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Teren planowanej eksploatacji nie jest objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Teren eksploatacji tj. działki nr 554/2 i 554/3 miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki, powiat sokołowski, województwo mazowieckie zgodnie z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kosów Lacki przyjętego uchwałą nr IV/25/2007 Rady Miasta i Gminy Kosów Lacki z dnia 22 stycznia 2007 r. o uchwaleniu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kosów Lacki zmienionego uchwałą nr XXXIII/184/2010 z dnia 23 kwietnia 2010 r. oraz uchwałą nr XXXI/219/2018 z dnia 23 maja 2018 r. leży na terenach gruntów ornych.

4 Dotychczasowy sposób wykorzystania terenu planowanej inwestycji i pokrycie szatą roślinną

4.1 Obecne zagospodarowanie terenu

Obecnie na terenie działek gdzie występuje złoża kruszywa naturalnego nr 554/2 i 554/3 miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki znajdują się pola uprawne.

4.2 Rodzaj użytków

Zgodnie z danymi ewidencyjnymi teren działki:

- 554/2

Pow. działki[ha]	
Oznaczenie Pow.	3,2185
PsV	0,1232
RVI	1,7250
RVIZ	1,3703

- 554/3

Pow. działki[ha]	
Oznaczenie Pow.	5,1507
LsVI	1,2276
PsV	0,0725
RIVb	0,9046
RV	1,8481
RVI	0,4658
RVIZ	0,6321

4.3 Szata roślinna

Na obszarze przyszłej eksploatacji złoża na części działek nr 554/2 i 554/3 miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki występują pola uprawne. Roślinność w obszarze przyszłej eksploatacji tworzą aktualnie prowadzone uprawy zbóż.

W obszarze przyszłej eksploatacji złoża jak i w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie odnotowano występowania chronionych w Unii Europejskiej siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej ani innych cennych fitocenoz w skali kraju czy regionu.

5 Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

5.1 Nadbużański Park Krajobrazowy

Teren planowanej eksploatacji kruszywa znajduje się na terenie otuliny Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Obszar Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego został utworzony na podstawie Rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 marca 2005 r. w sprawie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. W celu zabezpieczenia Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka

funkcjonuje otulina, tj. strefa ochronna granicząca z Parkiem. Park wraz z otuliną obejmuje obszar o powierzchni całkowitej 113.671,7 ha, w tym otulina stanowi obszar o powierzchni 39.535,2 ha. Park wraz z otuliną zlokalizowany jest na terenie gmin: Nur i Zaręby Kościelne w powiecie Ostrów Mazowiecka; gmin: Cerań, Sterdyń, Kosów Lacki, miasta Kosów Lacki w powiecie sokołowskim; gmin: Liw, Łochów, Miedzna, Sadowne, Stoczek, Korytnica, miasta Łochów w powiecie węgrowskim; gmin: Pokrzywnica, Pułtusk; miasta Pułtusk w powiecie pułtuskim; gmina Jadów w powiecie wołomińskim, a ponadto powiększa się Park i jego otulinę o tereny następujących gmin: Platerów w powiecie łosickim; gmin: Przesmyki, Korczew, Paprotnia w powiecie siedleckim; gmin: Sabnie, Repki, Sterdyń w powiecie sokołowskim.

Dla Parku ustalone zostały następujące szczególne cele ochrony:

- 1) Cele ochrony wartości przyrodniczych:
 - a) zachowanie swobodnie meandrującej nizinnej rzeki Bug i jego doliny z dużą ilością starorzeczy i odnóg,
 - b) zachowanie pozostałości dużych kompleksów leśnych, bogactwa szaty roślinnej obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków roślin i zbiorowisk roślinnych,
 - c) zachowanie muraw psammofilnych i kserotermicznych oraz łągów nadrzecznych;
- 2) Cele ochrony wartości historycznych i kulturowych:
 - a) zachowanie swoistego charakteru zabudowy wiejskiej,
 - b) zachowanie tradycyjnej funkcji wsi oraz rozwój rękodzielnictwa ludowego;
- 3) Cele ochrony walorów krajobrazowych:
 - a) zachowanie w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego,
 - b) zachowanie wysokich skarp erozyjnych wysoczyzn okalających rzeki Bug i Narew oraz tarasu nadzalewowego z licznymi parabolicznymi wydymami.

W Parku zakazuje się:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony Środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.^{1/});
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 11) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 12) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

2. Zakaz, o którym mowa w ust.1 pkt 4 nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru na powierzchni nie przekraczającej 2ha przy przewidywanym rocznym wydobyciu nie przekraczającym 20 000 m³, a działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych - zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1072 t.j.)

W nawiązaniu do w/w zakazów wynikających z funkcjonowania OChK oraz wniosków wynikających z przeprowadzonej w niniejszym opracowaniu analizy oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, należy podkreślić, iż:

Ad.1. Przedsięwzięcie należy do grupy mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej w niniejszej karcie analizy oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym w zakresie wpływu na przedmiot ochrony Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego uznaje się, że oddziaływanie to nie będzie znaczące.

Ad.2. W związku z realizacją przedsięwzięcia nie przewiduje się umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;

Ad.3. W związku z realizacją przedsięwzięcia nie przewiduje się likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

Ad. 4. Przedsięwzięcie ma na celu powierzchniowe wydobycie kruszywa do 2 ha powierzchni i 20 000 m³ wydobywania. **Zakaz, o którym mowa w ust.1 pkt 4 nie dotyczy**

wydobywania piasku i żwiru na powierzchni nie przekraczającej 2ha przy przewidywanym rocznym wydobywaniu nie przekraczającym 20 000 m³, a działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych - zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1072 t.j.)

Ad.5. Realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

Ad.6. Realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

Ad.7. W wyniku realizacji planowanego przedsięwzięcia nie będzie budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;

Ad.8. W związku z realizacją przedsięwzięcia nie przewiduje się likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;

Ad. 9. Realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;

Ad. 10. Realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;

Ad. 11. Realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje organizowania rajdów motorowych i samochodowych;

Ad. 12. Realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Otulina parku krajobrazowego jest strefą ochronną graniczącą w formą przyrody, jaką jest park krajobrazowy. Celem utworzenia strefy jest zabezpieczenie przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. W otulinie parku można lokalizować tylko takie inwestycje, które nie stwarzają zagrożenia dla tego parku wynikającej z działalności człowieka.

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, iż planowane przedsięwzięcie nie będzie negatywnie oddziaływać na park oraz otulinę.

Inwestor zamierza uzyskać koncesję wydawaną przez Starostę Sokołowskiego, a zatem wydobywanie piasku prowadzone będzie na powierzchni nie przekraczającej 2 ha przy przewidywanym rocznym wydobywaniu nie przekraczającym 20 000 m³, a działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych.

Formy ochrony przyrody znajdujące się w odległości 30 km od planowanego przedsięwzięcia:

Rezerваты

Nazwa	[km]
Bojarski Grąd	8.24
Podjabłońskie	8.91
Moczydło	10.22
Turzyniec	11.05
Mokry Jegiel	11.75
Biele	12.01
Sterdyń	16.00
Czaplowizna	17.85
Wilcze Błota	20.23
Kantor Stary - otulina	23.51
Kantor Stary	23.88
Jegiel	27.08
Śnieżyczki	29.32

Parki krajobrazowe

Nazwa	[km]
Nadbużański Park Krajobrazowy - otulina	w obszarze
Nadbużański Park Krajobrazowy	0.49

Obszary chronionego krajobrazu

Nazwa	[km]
Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu	12.58
Siedlecko-Węgrowski	19.60
Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu i Nurca	22.18
Dolina Bugu i Nurca	24.46

Natura 2000 Obszary specjalnej ochrony

Nazwa	[km]
Dolina Dolnego Bugu PLB140001	5.33
Puszcza Biała PLB140007	12.53
Dolina Liwca PLB140002	15.72

Natura 2000 Specjalne obszary ochrony

Nazwa	[km]
Ostoja Nadbużańska PLH140011	8.84
Dąbrowy Ceranowskie PLH140024	8.91
Ostoja Nadliwiecka PLH140032	16.11

W rejonie planowanego przedsięwzięcia nie występują **obszary wodno-błotne** mające znaczenie międzynarodowe objęte ochroną w ramach konwencji Ramsarskiej.

5.2 Korytarze ekologiczne

Obszar projektowanego wydobywania kruszywa naturalnego ze złoża „STARA MALISZEWA IV” jest położony w obrębie międzynarodowego korytarza ekologicznego Dolina Dolnego Bugu.

Korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Korytarze ekologiczne są ważnym elementem sieci Natura 2000, gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. Na skutek działalności człowieka niegdyś rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i często odizolowane od siebie. Korytarze ekologiczne są to liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia. Istnienie tych terenów warunkuje prawidłowy rozwój gatunku, umożliwia znalezienie terytorium, ułatwia ucieczkę przed drapieżnikami. Szerokość korytarzy ekologicznych uzależniona jest od gatunku dla którego został wyznaczony, zasadniczo im większy gatunek tym szerszy korytarz. W zależności od gatunku, dla którego został stworzony korytarz powinien zapewniać jedną z potrzeb przemieszczania się zwierząt:

- przemieszczanie się w ramach dobowej aktywności np. w celu szukania pożywienia,
- migracje sezonowe następujące cyklicznie w raz ze zmianami pór roku,
- rozproszenie się (dyspersję) młodych osobników,
- przemieszczanie się w odpowiedzi na niekorzystne zmiany w siedlisku np. zmiany klimatyczne,
- przemieszczanie się w ramach mieszania się populacji np. w czasie godów.

Realizacja planowanego przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu kruszywa naturalnego ze złoża „STARA MALISZEWA IV” ze względu na znaczną odległość i niewielką skalę oddziaływania ograniczoną do terenu planowanej eksploatacji, nie spowoduje przekształceń ekosystemów kluczowych dla zachowania ciągłości korytarza ekologicznego.

Z uwagi na dotychczasowy rolniczy sposób użytkowania terenu fauna podlega oddziaływaniom poprzez bezpośrednią działalność rolniczą np. orkę i inne prace polowe, będące źródłem hałasu, a tym samym płoszące zwierzęta oraz zanieczyszczenia, w związku z mechanizacją prac polowych i nawożeniem. Na terenie złoża nie występują drzewa ani zakrzewienia.

W związku z powyższym realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje likwidacji pasów zadrzewień i zakrzewień wzdłuż poboczy dróg gruntowych, na skarpach rowów i wzdłuż brzegów cieków.

Faza eksploatacji:

Udostępnienie złoża poprzez sukcesywne zdejmowanie nadkładu pozwoli na stopniowe przemieszczanie się zwierząt. Wyrobiska będą otoczone wałami składowanej gleby oraz hałdami nadkładu. Wysokie na 2–3 m przyzmy będą prowokowały drobną zwierzynę do szukania dróg wzdłuż skarp.

W wyniku realizacji przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu kruszywa naturalnego ze złoża „STARA MALISZEWA IV” nie nastąpi pogorszenie stanu środowiska naturalnego.

Ptaki przelatujące nad obszarem planowanej realizacji przedsięwzięcia, w okresie udostępnienia i eksploatacji złoża będą omijać ten teren. W minimalny sposób dotyczy to gatunków poruszających się w korytarzu ekologicznym Dolina Dolnego Bugu. Będzie to spowodowane emisją hałasu ze źródeł zlokalizowanych na terenie kopalni. Należy uznać, że ptaki zostaną wypłoszone w strefie oddziaływania hałasu o poziomie dźwięku wyższym od 50 dB.

Po zakończeniu eksploatacji kruszywa naturalnego ze złoża „STARA MALISZEWA IV” zostanie przeprowadzona rekultywacja w celu przywrócenia wartości użytkowej terenu objętego eksploatacją.

6 Ewentualne warianty przedsięwzięcia

W przypadku złóż kruszywa trudno rozpatrywać wariantowość inwestycji, bowiem inwestycja ta jest specyficzna. Jest to złożo piasku, które znajduje się w konkretnym miejscu i które może być tylko i wyłącznie przedmiotem eksploatacji. Rozpatrywanie w przypadku tego złoża możliwość innej lokalizacji kopalni, też jest nierealne, ponieważ przeprowadzone prace geologiczne wykazały istnienie złoża, a badania laboratoryjne określiły przydatność kopaliny do celów budownictwa ogólnego i drogowego. Przedsiębiorca jest zdeterminowany prowadzić eksploatację kruszywa.

Należy zwrócić uwagę, że przedmiotowy etap inwestycji dotyczy uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanej na podstawie przepisów Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Wybrany i przedstawiony wariant oraz jego eksploatacja po uwzględnieniu wymogów określonych w stosownych przepisach prawnych oraz zastosowaniu przedstawionych technologii będzie miał minimalny wpływ na środowisko, a wybrane rozwiązania są najbardziej korzystne technologicznie, ekonomicznie jak i z punktu widzenia ochrony środowiska.

Inwestor podjął decyzję o udokumentowaniu złoża kruszywa „NOWA MALISZEWA IV” na gruntach i miejscu, gdzie takie złożo występuje. Budowa kopalni

kruszywa naturalnego rozpatrywana jest w układzie jednowariantowym przedstawionym w planie zagospodarowania złoża oraz w niniejszej karcie informacyjnej przedsięwzięcia.

Eksploatacja złoża będzie prowadzona na podstawie koncesji, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Analizowane przedsięwzięcie, zarówno pod względem zajmowanego terenu, jak i ze względu na wielkość wydobywania należy do niewielkich zakładów.

Alternatywnym wariantem poza wariantem zerowym polegającym na niepodejmowaniu działania analizowanym przez inwestora było m.in.:

- prowadzenie wydobywania kruszywa naturalnego z analizowanego złoża z częściową przeróbką kruszywa w obrębie złoża,
- prowadzenie wydobywania kruszywa naturalnego ze złoża w systemie całodobowym,
- późniejsze zagospodarowanie terenu złoża (rekultywacja) w kierunku leśnym.

Prowadzenie wydobywania z częściową przeróbką kruszywa naturalnego na terenie złoża wiązałoby się z koniecznością montażu dodatkowych urządzeń (taśmociągi, podajniki, sortowniki), konieczne byłoby również zapewnienie odpowiedniej ilości wody. Wariant ten wiązałby się z dodatkowymi zagrożeniami dla wód gruntowych w postaci ewentualnych wycieków płynów eksploatacyjnych z maszyn i urządzeń. Konieczne byłoby wykonanie przyłączy elektrycznych do zasilania maszyn. Prowadzenie przeróbki kruszywa spowodowałoby zwiększenia ilości kursów środków transportu (dowóz kruszywa do np. podajnika sortownika a następnie przewóz przesortowanego kruszywa). Praca zakładu w systemie całodobowym pociąga za sobą konieczność montażu oświetlenia na terenie zakładu (powstawanie dodatkowych odpadów w postaci zużytych źródeł światła). Ważnym czynnikiem byłoby również zapewnienie okolicznym mieszkańcom odpowiednich warunków w czasie nocy. Inwestor brał pod uwagę inne niż proponowane zagospodarowanie terenu – rekultywację w kierunku leśnym. Biorąc pod uwagę aktualne zagospodarowanie terenu (grunty rolne) oraz fakt, że inwestor planuje rolnicze wykorzystanie terenu po zakończonej eksploatacji postanowiono, że wnioskowanym kierunkiem rekultywacji będzie kierunek rolny.

7 Przewidywane ilości wykorzystywanej wody, paliw oraz energii

7.1 Zapotrzebowanie na wodę

Woda na terenie zakładu będzie wykorzystywana wyłącznie do celów socjalno-bytowych zatrudnionych osób (do celów pitnych).

Będzie zatrudnionych 6 pracowników, zapotrzebowanie na wodę będzie wynosić ok. kilku $\text{dm}^3/\text{dobę}$ (parę m^3/rok). Woda do celów pitnych nie będzie dostarczana na teren zakładu. Zaopatrzenie w wodę będzie realizowane indywidualnie przez pracowników.

7.2 Zapotrzebowanie na energię elektryczną

Nie przewiduje się wykorzystania energii elektrycznej na terenie zakładu górniczego.

7.3 Zapotrzebowanie na ciepło

W zakładzie górniczym nie będzie zapotrzebowania na ciepło.

7.4 Zapotrzebowanie na gaz

W zakładzie górniczym nie planuje się zużycia gazu.

7.5 Zużycie paliw

Na terenie zakładu górniczego paliwo (olej napędowy) będzie zużywane w wyniku pracy sprzętu kopalnianego (maszyny urabiającej złoża – ładowarki) oraz transportu kołowego. Zakład będzie funkcjonował przez cały rok - maksymalne roczne zużycie oleju napędowego wynosi:

- 3000 litrów/rok – dla pracy ładowarki na etapie prac przygotowawczych i eksploatacyjnych
- 3500 litrów/rok – dla pracy koparki gąsienicowej na etapie prac przygotowawczych i eksploatacyjnych
- 1000 litrów/rok – samochód samowyladowczy 3 osiowy Man dla przejazdu kołowego podczas eksploatacji złoża

8 Rodzaje i przewidywane ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii w związku planowanym przedsięwzięciem

Podjęcie eksploatacji kruszywa będzie powodować powstawanie następujących emisji:

- gazów i pyłów do powietrza,
- hałasu.

Oddziaływania te będą zachodzić z różną intensywnością w całym okresie funkcjonowania zakładu górniczego tj. w przewidywanym obecnie czasie max. ok. 20 lat.

8.1 Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego

Podczas pracy maszyn urabiających (ładowarka i koparka), skrywających złoża oraz transportu kopaliny do atmosfery w wyniku spalania paliw jest emitowany dwutlenek węgla, tlenek węgla, tlenki siarki, tlenki azotu oraz węglowodory ropopochodne. Emisja spalin z maszyn pracujących bezpośrednio przy eksploatacji oraz samochodów transportujących kruszywo ma zasięg lokalny, punktowy ze względu na niską lokalizację emitorów (rury wydechowe) w stosunku do powierzchni terenu. Wyżej wymienione oddziaływanie ma charakter znikomy z uwagi na niewielką ilość pracującego sprzętu.

Emisja niezorganizowana gazów i pyłów do powietrza z planowanego zakładu górniczego, będzie pochodzić ze spalania paliw w silnikach spalinowych podczas przemieszczania się maszyn ciężkich oraz samochodów ciężarowych, odbierających i transportujących kruszywo. Spaliny pochodzące z silników spalinowych zawierają w składzie m. in.:

- tlenek węgla;

- tlenki siarki;
- tlenki azotu;
- aldehydy;
- węglowodory alifatyczne i aromatyczne.

Zarówno skład spalin, jak i wielkość emisji pochodzącej od pojazdów są funkcją wielu czynników. Największa emisja gazów i pyłów występuje przy małej prędkości obrotowej silnika (rozruch oraz jazda z minimalną prędkością).

Czynniki wpływające na wielkość i skład emisji:

- typ silnika;
- stan techniczny;
- obciążenie silnika;
- wiek silnika;
- skład paliwa;
- rodzaj paliwa;
- montaż katalizatora.

Najbardziej szkodliwymi substancjami emitowanymi podczas spalania paliw jest tlenek węgla oraz tlenki azotu. W przypadku samochodów z zapłonem samoczynnym, w normalnych warunkach eksploatacji, emisja tlenku węgla na jednostkę paliwa jest znacznie mniejsza, niż dla samochodów z zapłonem iskrowym. Wyższa jest natomiast emisja dwutlenku siarki oraz tlenków azotu. Największa emisja tlenku węgla występuje podczas poruszania się pojazdu z prędkością równą ok. 10 km/h. Chcąc przedstawić sytuację najmniej korzystną, do prognozowania emisji pyłów i zanieczyszczeń przyjęto taką właśnie prędkość dla pojazdów i maszyn poruszających się do terenu zakładu górniczego

Założono następujący ruch pojazdów i maszyn:

Założenia:

• maksymalne roczne wydobycie:	40 000 ton/rok
• praca zakładu górniczego:	234 dni w roku
• ładowność samochodów ciężarowych:	20 ton

Obliczenia:

$$40\,000\text{ t} \div 234\text{ dni} = 171\text{ t/dzień}$$

$$171\text{ t/dzień} \div 20\text{ t} = 8,55\text{ samochodów/dzień}$$

$$8,55\text{ samochody/dzień} \div 10\text{ h} \approx 1\text{ samochód/h}$$

- pojazdy ciężarowe – ruch maksymalnie 6 samochodów ciężarowych w ciągu doby, w jedną stronę.

Przyjęte założenia zakładają, że eksploatacja i ruch samochodów będą prowadzone w sposób równomierny. W rzeczywistości wielkość wydobycia zależna jest od popytu i wydajności stosowanych maszyn. Czynniki te wpływają na rozkład dobowy i roczny wydobycia i nie są zależne od Przedsiębiorcy.

Dopuszcza się zmiany w ilości samochodów, wjeżdżających i wyjeżdżających z zakładu górniczego, w zależności od wielkości dziennego wydobycia.

- praca maszyn ciężkich – eksploatacja maksymalnie 2 maszyn ciężkich jednocześnie w ciągu doby.

Ze względu na znikomy udział w całkowitej emisji, w porównaniu do samochodów ciężarowych oraz maszyn ciężkich, emisja wynikająca z ruchu pojazdów osobowych została pominięta w dalszych obliczeniach.

Emisja niezorganizowana – ruch samochodów ciężarowych

Ruch samochodów ciężarowych odbierających kruszywo jest źródłem emisji niezorganizowanej gazów i pyłów do powietrza. Pojazdy, od momentu wjazdu na zwirownię do momentu wyjazdu, mogą pokonać maksymalnie 800 m.

W wyniku spalania 1 kg oleju napędowego z silnika samochodu ciężarowego emitowane są zanieczyszczenia:

• pył ogółem	4,3 g/kg
• tlenek węgla	23,0 g/kg
• dwutlenek siarki	6,0 g/kg
• dwutlenek azotu	76,0 g/kg
• węglowodory alifatyczne	13,0 g/kg
• węglowodory aromatyczne	6,0 g/kg

Przykład obliczeń emisji pyłu ogółem dla samochodu ciężarowego:

Ilość oleju napędowego spalana na terenie zwirowni w ciągu jednej godziny $0,0003 \text{ kg/m}$ (ilość paliwa zużywana na przejechanie 1 m) $\times 800 \text{ m} \times 1$ pojazdy (maksymalna ilość pojazdów przejeżdżających w ciągu jednej godziny) = 0,24 kg.

Skoro emisja pyłu ogółem wynosi 4,3 g/kg to z 0,24 kg spalanego oleju napędowego na godzinę, emitowane będzie: $0,24 \text{ kg} \times 4,3 \text{ g} = 1,032 \text{ g/h} = 0,001032 \text{ g/h}$ – emisja pyłu ogółem z 1 samochodu ciężarowego.

Zakłada się relatywny czas pracy silnika samochodu ciężarowego jako 3 godziny dziennie. W skali roku emisja zanieczyszczeń do powietrza prowadzona będzie przez 702 godziny.

W rzeczywistości czas pracy jest zależny od wielkości wydobycia, a ten od popytu i wydajności stosowanych maszyn. Czynniki te wpływają na rozkład dobowy i roczny wydobycia i nie są zależne od Przedsiębiorcy.

W poniższej tabeli przedstawiono emisję maksymalną godzinową dla 1 samochodu ciężarowego:

Substancja zanieczyszczająca	Emisja maksymalna [kg/h]
Tlenek węgla	0,005520
Dwutlenek siarki	0,001440
Dwutlenek azotu	0,018240
Węglowodory alifatyczne	0,003120
Węglowodory aromatyczne	0,001440
Pył zawieszony PM10	0,001032
Pył zawieszony PM2,5	0,001032
Pył ogółem	0,001032

Emisja niezorganizowana – eksploatacja maszyn ciężkich

Ruch oraz praca maszyn ciężkich jest źródłem emisji niezorganizowanej gazów i pyłów do powietrza.

Przyjęto następujące wskaźniki emisji:

W wyniku spalania 1 kg oleju napędowego z silnika maszyny ciężkiej emitowane są zanieczyszczenia:

- pył ogółem 4,0 g/kg
- tlenek węgla 20,0 g/kg
- dwutlenek siarki 6,0 g/kg
- dwutlenek azotu 25,0 g/kg
- węglowodory alifatyczne 5,5 g/kg
- węglowodory aromatyczne 2,5 g/kg

Przykład obliczeń dla emisji pyłu ogółem:

Przyjęto, że wydajność pracy koparki wynosi 200 t/h, ładowarki 300 t/h. Na podstawie wydajności oszacowano relatywny czas pracy maszyny ciężkiej:

- Koparka:

171 t/d : 200 t/h $\approx$ 1 h/d

1 h/d · 234 dni = **234 godzin w roku**

- Ładowarka:

171 t/d : 300 t/h $\approx$ 1 h/d

1 h/d · 234 dni = **234 godzin w roku**

W obliczeniach źródło emisji jakim są maszyny ciężkie zostało przyjęte jako źródło punktowe. W obliczeniach przyjęto, że maksymalna emisja substancji z określonego obszaru będzie odpowiadać emisji z pracy maksymalnie 2 maszyn ciężkich na danym obszarze jednocześnie.

Szacunkowe zużycie oleju napędowego wynosi 8 l/h (dla jednej maszyny), co jest równe 5,76 kg/h.

Skoro emisja pyłu ogółem wynosi 4,0 g/kg to z 5,76 kg/h spalane oleju napędowego będzie emitowane: 5,76 kg/h x 4,0 g/kg = 23,0 g/h = 0,023 kg/h – emisja pyłu ogółem z maszyny ciężkiej. Założono, że maszyny ciężkie mogą w ciągu godziny pokonać maksymalnie 200 m.

W poniższej tabeli przedstawiono emisję maksymalną godzinową:

Substancja zanieczyszczająca	Emisja maksymalna [kg/h]
Tlenek węgla	0,1152
Dwutlenek siarki	0,0346
Dwutlenek azotu	0,1440
Węglowodory alifatyczne	0,0317
Węglowodory aromatyczne	0,0144
Pył zawieszony PM10	0,0230
Pył zawieszony PM2,5	0,0230
Pył ogółem	0,0230

Wielkość emisji substancji do powietrza atmosferycznego wyznaczono w oparciu o wskaźniki emisji spalania paliw w silnikach spalinowych, założenia szacunkowe, czas i odległość przejazdu maszyn ciężkich oraz samochodów ciężarowych, a także na podstawie zużycia oleju napędowego.

Inne emisje

Źródłem emisji związanej z procesem wydobywania kopaliny są także źródła tzw. emisji nieorganizowanej, polegającej na emisji pyłu podczas: zdejmowania i składowania nadkładu, urabiania złoży, załadunku i transportu kopaliny. Pył powstający podczas eksploatacji kopalin naturalnych nie zawiera związków szkodliwych. Pylenie możliwe jest przy długotrwałej suchej i wietrznej pogodzie. Oddziaływania te będą łagodzone przez stopniowe skrywanie złoży.

Wnioski

W obliczeniach przeprowadzono analizę oddziaływania pracy samochodów ciężarowych i maszyn ciężkich, będących źródłem emisji substancji do powietrza atmosferycznego na terenie projektowanej kopalni.

Emisja spalin z maszyn pracujących bezpośrednio przy eksploatacji oraz samochodów transportujących kruszywo, będzie miała zasięg lokalny, punktowy wynikający z niskiej lokalizacji emitorów (rur wydechowych). Z uwagi na niewielką ilość pracującego sprzętu, wyżej wymienione oddziaływanie ma charakter znikomy i nie przyczyni się do przekroczenia dopuszczalnych wartości poszczególnych substancji w powietrzu.

8.2 Emisja hałasu

Oddziaływanie na klimat akustyczny środowiska w rejonie przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu kruszywa naturalnego ze złoży zlokalizowanego na działce na 105/1 zarówno w czasie prowadzenia eksploatacji jak i późniejszej likwidacji wyrobiska poeksploatacyjnego będzie głównie związane z emisją hałasu komunikacyjnego oraz hałasu maszyn urabiających i transportujących kopalinę. Oddziaływanie akustyczne obiektów eksploatujących kopalinę rozpatruje się w odniesieniu do wartości normatywnych, określonych dla terenów uznanych za chronione przed hałasem. Ochrona przed hałasem objęte są wszystkie tereny, gdzie przebywają ludzie. O ochronie terenów przed hałasem decydują ustalenia planów zagospodarowania przestrzennego, w razie braku takiego planu, ocena dokonana na podstawie faktycznego zagospodarowania i wykorzystania terenu.

Oddziaływanie akustyczne zakładu górniczego złoży kruszywa naturalnego zlokalizowanego na części działki nr 554/2 i 554/3 wiąże się z emisją hałasu, który związany jest wyłącznie z pracą maszyn wydobywczych i pojazdami odbierającymi wydobyte kruszywo. Hałas z pracujących maszyn w wyrobisku w dużej mierze jest tłumiony przez ściany wyrobiska. W związku z planowanym wydobywaniem kruszywa nie przewiduje się istotnego wzrostu natężenia hałasu na drogach publicznych, po których odbywać się będzie transport kruszywa.

Maszyny stosowane przy urabianiu złoży są dopuszczone do ruchu publicznego, a więc spełniają obowiązujące normy w zakresie hałasu i wibracji ustalone wymogami Prawa o ruchu drogowym.

Eksploatacja kruszywa naturalnego nie będzie miała negatywnego wpływu na życie okolicznych mieszkańców.

W rejonie złoży nie występuje zabudowa mieszkalna czy też zabudowa zagrodowa. Najbliżej położone budynki mieszkalne i gospodarcze położone są w odległości ok. 300 m

na północ od granicy terenu planowanej eksploatacji na działce nr 557 w miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki oraz na działce nr 561 w miejscowości Stara Maliszewa, gmina Kosów Lacki. Odległość ta jest wystarczająca, aby w tych gospodarstwach poziom hałasu od pracujących maszyn nie przekraczał dopuszczalnego poziomu. Ponadto eksploatacja prowadzona będzie na jedną dzienną zmianę. Skala wprowadzonego hałasu do środowiska, od pracujących maszyn i urządzeń nie przekroczy dopuszczalnych norm na granicy terenu górniczego.

Dla ograniczenia negatywnego wpływu hałasu zostaną podjęte następujące działania organizacyjne:

1. użytkowany będzie wyłącznie sprzęt sprawny technicznie;
2. minimalizowana będzie ilość przejazdów pojazdów ciężkich i maszyn w pobliżu zabudowy mieszkaniowej.

8.3 Wytwarzanie ścieków

W związku z brakiem zaplecza technicznego i socjalnego na terenie eksploatacji kruszywa (zakładu górniczego) nie będą powstawały żadne ścieki.

8.4 Wytwarzanie odpadów

W związku z eksploatacją złoża w zakładzie górniczym nie będzie wytwarzanych żadnych rodzajów odpadów.

9 Ryzyko wystąpienia poważnej awarii lub katastrofy naturalnej i budowlanej

W myśl ustawy z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 t.j.) przez pojęcie poważnej awarii rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Poważna awaria przemysłowa może dotyczyć zakładu tj. jednej lub kilku instalacji wraz z terenem, do którego prowadzą instalacje posiada tytuł prawny, oraz znajdującymi się na nim urządzeniami.

Ze względu na swój charakter przedsięwzięcie eksploatacji złoża nie będzie stwarzało zagrożenia wystąpieniem poważnej awarii oraz poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska. Na terenie zakładu górniczego nie będą magazynowane żadne substancje lub preparaty w ilościach mogących powodować zaliczenie zakładu górniczego do grupy zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Nie będzie tu również eksploatowana żadna instalacja przemysłowa.

W celu ograniczenia możliwości wystąpienia zdarzeń o charakterze katastrofy budowlanej takich jak osunięcia się ziemi, eksploatacja będzie prowadzona z zachowaniem bezpiecznego kąta nachylenia urabianej ściany, które wykluczy możliwość nagłego i niekontrolowanego obsunięcia się ściany wyrobiska.